

Numărul 31. Oradea-mare 30 iulie (12 aug.) 1900 Anul XXXVI.

Apare duminica. Abonament pe an 16 coroane, pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

Ioan Botezătorul.

Tragedie în cinci acte și un preludiviu

de

Hermann Sudermann.

(Urmare.)

ACTUL AL DOILEA.

O sală în stil roman în palatul lui Irod. În dreapta, în toată lățimea scenei, un balcon susținut de coloane și la care conduce o scară laterală. În balcon, o ușă care dă spre camerele ocupate de Salomia. Sub balcon, la nivelul scenei, o altă ușă. În fund și la mijloc, intrarea principală. La stânga o ferăstră. Nu departe de ea, un pat de odihnă cu alte dichisuri. În dreapta, între două coloane, un jilț de podoabă. Covoare și piei de animale sălbatice. Aranjamentul locuinții roman-oriental.

Scena întâia.

Meha, Miriam (în balcon, după ele) **Salomia.**

Fetele (îmbrățează cu băgare de seamă și trag cu urechia 'n jos.)

Salomia (erăpând ușa.) Se mai simte ceva?

Meha: Nici o suflare.

Salomia. Atunci veniți. (Scoboară pe furis scările.)

Salomia. Ah! Ce humină-i aici! Și ce bine te poți oglindi 'n păreți! Știi voi pentru ce așa de-odată ne-am pomenit închise 'n camerele noastre? Până eri puteam rătăci 'n dragă voe prin toate gangurile, puteam dăntui fără văluri prin grădini, puteam privi de după gratiile ferestrelor, ridând de trecători și astăzi, din ciasul când a venit unchiul meu, așteptăm obidite și întristate. Pentru ce? Nu șcie nimeni pentru ce?

Meha. Stăpână, e plină casa de streini cari nu se pomeniau p'aici până acum. Și se șoptește că oamenilor cari au venit în suita tetrarbului, le place să se cam dea pe lângă fecioare.

Salomia. Vie. Nu me tem de nici un bărbat. Pentru mine, ei sunt ceea ce sunt, eu îi iubesc așa cum sunt.

Abi. Ai vădut tu bărbați, stăpână?

Salomia. Nu vorbesc de cei din neamul nostru.

Ăstia au niște bărbi ca niște umflături pe fălcă și... până să bagi de seamă, îi vezi desculți. Și apoi se mai zice — nu-mi place mie asta de loc. Dar când am fost eu odată cu tatăl meu în Antiohia, am vădut acolo tineri albi la față, cu bucle de păr aurii și purtând încălțăminte roșii. — Și ce frumos miro-siau tinerii ăia. Tată-meu îmi spunea că ar fi Greci,

† UMBERTO, FOSTUL REGE AL ITALIEI.

adevărați Greci din Elada. Ei începură să suridă și pe mine m'a cuprins fiori. ... De ce stai așa de posomorită, Miriam și n'ascuți ce vorbesc eu? Nu-ți place ceea ce spun eu?... Ridî! Ridî sau te bat ... De nu ridî, pun să te biciuiescă.

Miriam. Poruncește să me biciuiescă, stăpână.

Salomia. Unde ai fost astă-noapte? Păzitoarea palatului m'i-a spus c'ai vrut să te duci să-ți vezi mătușa ... Mi se pare că vre-un iubit. Spune drept: ai? (Lingușitoare.) Spune-mi ceva despre el, Miriamo ... încet ... să n'audă alt cineva. Dacă-mi spui, îți dăruiesc o brățară de aur.

Miriam. Stăpână, n'am pe nimeni care să me iubească ...

Salomia. Iudeelor, vorba voastră nu-i spusă din inimă și ochii vostri sînt fățarnici. Și cu toate acestea, Ierusalimul îmi place. Pe acoperișurile lui joacă un fel de aburi împurpurați. Și ce blînd și tainic sîrută soarele pe la Ierusalim. Dar voi nu 'ntelegeți lucrurile astea ... Pentru a le 'ntelege, ar trebui să ve curgă în vine sînge de-al marelui Irod. Numai mama are acest sînge ... și eu îl am de la ea ... Și ori cît ați bombăni voi, în Ierusalim, mama a știut ea ce face, cînd a fugit de la acela. Acesta-i cu mult mai mare decît celalalt ... Și pentru că a fost atît de deșteaptă — de și cam neburnatecă — eu o iubesc și impart cu ea nebunia ei. (Se aruncă 'n pat.) Și ... nu prea sînt de lăpădat nici pentru unchiul Irod ... Am băgat eu de seamă cum se uită el pe furis la mine. Cînd m'o dojenî mama, am și eu cu ce s'o necăjesc. (Îngănă un cîntec.) Sînt floriceică din Saron și trandafir din vale ... Prietenu 'n grădina lui nu vine să mînânce ... Miriam, unde dă fereastră asta?

Miriam. Nu știu, stăpână. N'am mai venit pînă acum în sala asta.

Salomia. Ia, du-te și vezi.

Miriam (Se uită pe fereastră și tresare.)

Salomia. De ce te-ai speriat?

Miriam. M'am speriat, stăpână?

Salomia. Ia, spune, ce-ai vădut?

Miriam. Mulțime de popor stă 'mpregiurul unei fântîni, și ...

Salomia. Și?

Miriam. Nu pot ...

Salomia (se scoală și se duce la fereastră.) Ah! (Se uită o clipită afară, fără să zică nimic.) Miriam, cine-i acela?

Miriam (zăpăcită.) De cine 'ntrebî, stăpână?

Salomia. Mai e vre-unul afară de el ... Miriam, dragă oacheșa mea Miriam! (Aproape amenințătoare.) Nu te lăpădă de el.

Miriam. E — Ioan — Botezătorul.

Abi, Meha (alergînd curioase spre fereastră.) Botezătorul?

Salomia. Fie cine-o fi. Ia uitați-ve cum se 'mbulzește 'n giurul lui poporul rugător. Ați vădut undeva prin văile voastre, aplecîndu-se vre-o stîncă? Ca o stîncă-i și el, nu se apleacă. El nu — Numai — dacă — poate — (întinde brațul.)

Scena a doua.

Cele dintîi. Irodiada (prin mijloc.)

Meha. Stăpână, mama ta.

Irodiada. Ce faceți voi aici, fetelor? Și tu, Salomio? S'ar putea zice că se dă o rea creștere aici în Ierusalim.

Salomia (cu gîndul de a o răni, dar mîhnită în aparență.) Chiar așa se și cam șoptește, mamă, după cum mi se pare ...

Irodiada (tresărind.) Pleacă.

Salomia. Plec, mamă. (Se îndepărtează, și se oprește după coloanele balconului.)

Irodiada. Voi rămîneți aici, fetelor. Sînteți din Iudea?

Meha. Da, stăpână.

Irodiada. A venit pînă la mine vestea că unul de-ai vostri, pe care voi îl numiți Ioan Botezătorul, predică răscoala pe uliți? Care din voi îl cunoaște?

Meha. Asta de colea.

Abi. Chiar ea a spus.

Irodiada. Ce știi tu despre el?

Miriam. Știu numai că astă noapte, am ingenuchiat înaintea lui și m'am rugat.

Salomia (eșind mai în față.) Tu? Tu?

Meha. Iartă, stăpână. Mai adineauri sta în fața palatului.

Irodiada. Arătați-mi-l.

Meha (de la fereastră.) A plecat acum.

Irodiada (spre Miriam.) Atunci aleargă după el, pînă ce-l găsești, și adu-l îndoace în taină, (arătînd în jos la dreapta) prin ușa aia.

Salomia. Nu ea. Nu vrea să meargă ea. Nu.

Irodiada. Dar de ce nu?

Salomia (îmbrățișînd pe Miriam.) Ea mi-i cea mai dragă. N'o las de lîngă mine. (Se apropie de Irodiada, milogindu-se.) Mamă!

Irodiada. Ești numai o copilă pînă acum, și — (Miriam ei.) Pleacă.

Salomia (amenințătoare.) Miriamo! (Miriam ese.)

Irodiada. Și ți-a și crescut dintele șarpelui, în gură.

Salomia (ingenuche pe pat în fața ei și-i încingîtură soldurile cu mâinile.) Iartă-me, mamă. Noi nu sîntem ca celelalte ... Noi întepăm pe acel pe care-l iubim.

Irodiada (încet.) Dar pe cel pe care-l urim?

Salomia (încet.) Pe acela-l sîrutăm.

Irodiada (ridînd.) Copilo! (O sîrută.)

Salomia (ridînd.) M'ai sîrutat.

Scena a treia.

Ceialalți. Prefectul palatului.

Prefectul palatului. Stăpînul meu, tetrarhul Irod, dorește să te vadă, stăpână.

Irodiada (trage speriată voalul pe fața Salomie.) Pleacă — fugi — aleargă.

Salomia. Mamă! Mi-e teamă de odăi. Nu pot rămîne pe lîngă tine?

Irodiada (privind spre ușă.) Du-te odată.

Salomia (urcă încet treptele cu tovarășele ei de joc.)

Irodiada. Tu ești prefectul palatului?

Prefectul palatului (se închină.)

Irodiada. Pune păzitori la fiecare ușă. Cine intră odată, e bun intrat, să nu mai poată eși. Și tac!

Prefectul palatului. Cine te vede, știe că tu ești stăpână. Cum n'aș tăcea eu, sormanul de mine! (Pleacă spre ușă.)

Scena a patra.

Ceialalți. Irod. Gabalos. Merokles. Iabad. Prefectul palatului (care, după intrarea acestora, ese.)

Irod. Prințesă, cine așteaptă mult un moment,

acela trebuie să guste pe deplin farmecele lui. De aceea — (o sărută pe frunte și pe gură.) iartă-me.

Irodiada. Te-ai odihnit, te-ai întărit?

Irod. N'ar trebui să me 'ntrebî despre asta. Tatăl meu eră unul din acei ce nu obosese nici o dată. Dar prea multa răsfațare, va duce pe fiul lui spre pierzare; și — (observă pe Salomia care — de pe balcon — ridicând puțin vëlul s'a uitat la el și după ce bagă de seamă c'a fost vëdută, dispăre.)

Irodiada. Ai tăcut?

Irod. Fiica ta nu-î cu tine?

Irodiada (rece.) Nu.

Irod (dă din cap, suridënd și uitându-se 'n jos.) Da — dă-mi voe, stăpână. Aștia-s prietenii mei, ca să nu zice servitorii, căci nu sînt.

Merokles. Stăpână, sînt servitorii pentru a putea fi prietenii.

Iabad. Și prietenii, pentru a putea servi, doamnă.

Gabalos. Și sînt plătiți și pentr'una și pentru alta, stăpână.

Irod (suridënd.) Ștregarul, pe care l-auziși chiar acum, aducënd la vorbă cu Asirienii, e Gabalos din Antiohia. Veđi, eú nu me supër când me ia 'n bătate de joc.

Gabalos. Căci și Irod, cel mare, își ținea câte un nerod.

Irodiada. Luându-și, se zice, de multe ori încă unul, și anume înainte de a înecă pe cel dintîi.

Gabalos (se închină zimbînd, și trece la o parte, strimbând din nas.)

Irod. Așta-î Merokle, oratorul. Vocea lui se aude departe de tot. Și în Roma se aude ea, când acei de acolo nu vor să-mi dea mie cređemînt.

Merokles. Dar nu pot să fiu pe deplin vesel, mai înainte de a nu salută pe stăpâna, cu strigătul: „Să traesci, stăpână“.

Irodiada (tresare zimbînd, apoi schimbă o privire cu Herod.)

Merokles (apropiindu-se de Gabalos, încet.) Bine-ai adus-o, dar eú am nemerit-o și mai bine.

Irod. Și față cu acești calmi visători: iată Iabad, levitul, lumina și conștiința mea de cum am pus piciorul pe pămîntul Iudeii. Căci jur pe Bachus, el știe ce am eú de făcut în fie ce moment, pentru a fi cucernic, în chipul cum e obiceiul cucernicului meu popor.

Gabalos (încet.) Se face că și-a uitat.

Merokles (încet.) Cređend că în acest chip, va semăna mai mult cu tatăl seú.

Irod. Pentru a da o pildă, ce-mi porunceșee cest sfânt moment?

Iabad. Stăpâne, soarele coboară. Mielul teú dc Paște, miel de un an și fără nici o pată, a fost tătat în templu și adus în curte spre a fi binecuvîntat. Tu ca stăpân și părinte al acestui popor.

Irod. Eú ênsu-mi s'o sevrșese?

Iabad. Prea mărutul teú tată nu făcea lucrul acesta și de aceea poporul murmură în contra lui.

Irod. E mai curat să binecuvîntezi decăt să tai. Voi binecuvîntă. Da da, Greci înțelepți slugim zeilor spre a putea domni peste oameni. Și la urma urmelor însedar slujeșei. (Le face semn să iasă. Către Iabad.) Pregăteșee-mi totul. Te urmez. (Gabalos, Merokles, Iabad es.)

(Va urmă.)

IL. CHENDI ȘI C. SANDU.

Acelaș cântec.

*Etern am să te cat în lume,
Iubita mea fără de nume,
Fecioară-ideal, visată
De mintea mea într'aripată.*

*Din raze țî-e cosița 'n care
Undesc vâpăl de răsărit;
De-azurul cerului de mare
Și Dumneđeú îndrăgostit
În ochii tei l-a mărșinit.*

*Nețărmută bunătate
Din sfînta lui seninătate,
A pus-o lumel temelie:
Cu drag țî-o dărui și ție ...*

*Adesea lumea o întină.
De-aceea ție țî-a mai dat
Și casta inimei lumină,
Un simțimînt adevêrat
Subt al rușinei vël curat.*

*Simțirea înse, ca o floare,
Prin gingășia-î răpitoare:
Și gingășia cea mai dragă
E în făptura ta întreață.*

*Cuvîntul țarăș, prețueșee
Și după felul cum e spus:
De-aceea par' că înfloreșee
Cuvîntu 'n graiul teú adus,
Sonor și dulce de nespus.*

*O zi de maiță sclipînd de soare
E mai adânc învietoare:
Pe buze, rîsul teú de pace,
Cu farmec și mai mult te face.*

*Esti revêrsarea Poesiei
Ce 'n fire totul vrea deplin,
Pornînd pe scara armoniei,
Cu sufletul etern senin,
De la lumesc în spre divin,*

*Acelaș cântec, — struna-î veche, —
Dar noú ajunge la ureche,
Cu farmec noú sãdînd simțirea
Ce pune 'n om dumneđeirea.*

N. RADULESCU-NIGER.

Scrisoare din Londra.

Londra, la 24 iulie.

Stimate dle Vulcan,

Azi-mâne va fi o lună de zile de când am plecat în călătorie; am trecut așa zicând peste mări și țări, dar tot n'am uitat promisiunea făcută când imi luai adio de la dta. Ți-am promis că-ți voi scrie, vin acum să împlinesc.

După o călătorie cam de 2 ore pe mare de la Ostende la Dover și de aici cu trenul trei ore, am sosit în Londra, în cel mai mare oraș din lume. Cam un ceas de vreme a tot mers trenul de la marginea orașului până la stația Charingross, care e în centru. Aici am descins, eram într'un codru de oraș, în care ai intrat fără ca să știi pe unde, dar nici aceea nu știi că pe unde vei eși. Din întâmplare am dat de un bătrân care ne-a condus la un otel din apropierea garei, ce avea inscripțiunea: „Buchingham, hotel espanyol“, otelierul era italian și vorbia toate limbile romanice afară de cea română, am și tras aici dimpreună cu colegul dr. Fl. Stan.

După ce ne-am recules nițel, am căutat, ca până de seară să ne orientăm, că unde suntem, de loc cu mapa în mână am mers la țărmurile fluviului Tamisa, apoi am făcut o plimbare în preajma parlamentului colosal și a bisericii și abației la Westminster.

În ziua următoare apoi am început escursiunea în orașul cu 6 milioane de locuitori.

Mult s'a scris și vorbit întotdeauna, dar mai vârtos acum de când cu resbelul cu burii, despre Londra și pot să zic, că orașul Londra e mai puțin cunoscut azi pe la noi ca Parisul ori Berlinul. Am cetit multe, foarte multe despre Londra, dar am să zic, că cele mai multe ce am cetit, au fost fantasii. Am cetit d. e. că aici în veci e tot ceață și eu tocmai contrarul am observat, 6 zile am stat aici și ceață de loc n'am vădit; când am întrebat, mi s'a spus, că da, este ceață și încă groasă în Londra, mai ales în lunile de iarnă.

Se zice, că clima ar fi foarte rea aici, un engles înse mi-a zis, că la ei clima e mai sănătoasă ca în Paris, fiind că e mai aproape marea.

Să spun dară ce am vădit și experiat aici, dar numai în fugă, mai pe larg după ce voi sosi acasă. Pe strade a umblă e lucru greț, atâta lume nu veți nicăiri ca aici, ca furnicile în furnicării așa umblă și aleargă oamenii, am zis — aleargă, pentru că aici nu veți pe nime umblând încet. Tumultul oamenilor amestecat în căruțele și omnibus-urile, cari unul după altul urmează, fac un chaos babilonic, din care nu știi cum să te mai reculegi. Ei apoi ce să faci? cu mâinile supuse nu poți sta, am făcut și noi ce fac oamenii pe aici, după un omnibus pe altul, ocupând totdeauna loc în partea deasupra. Omnibusurile de aici nu sunt ca cele din alte orașe, aceste sunt mari ca o cotareă, sunt atât de mari că în partea de-a supra pot să ocupe loc 18—20 persoane. După ce te-ai suit tocmai în vârf, că de aici poți vedea mai bine orașul, dai un penny (12 fil.) și te duce cale de 1/2 oră și mai bine. De aici apoi poți să privești mai bine tumultul de stradă, stradele cu case de 4—7 caturi, toate afumate, așa zicând mai toate de una și aceeași culoare. Când ni s'a urit a urcă și scobori căruțele aceste uriașe, am mai călătorit, zic „călăto-

rit“ — pentru că aici și în oraș trebuie să călătorești cu trenul cât pe pământ, cât pe sub pământ, cât peste vârfurile caselor. Pe trenurile din oraș călătoria merge foarte repede, stă un moment și nimic mai mult; s'a întâmplat că până ce am cetit o inscripțiune a sburat trenul dinaintea mea, dar abia 2 min. am așteptat și a venit altul în loc. Așa am putut călători o mare parte din orașul central City, ca să ajung la biserica St. Paul, la museul britic, Kington și alte muzee, apoi la parcul Haidy, la grădina botanică, la cea zoologică, palatul de cristal, turnul Tomer șcl. șcl. pe unde am putut ajunge în 6 zile.

Viata e scumpă aici, mai ieftină ar fi în partea numită Kington, dar aceea e foarte departe de centru. Din întâmplare am convenit aici cu dl A. Papi, care deja de trei ani trăește aici ca artist pictor, el apoi ne-a enarat multe despre datinile din Londra.

În câte orașe am fost până aci, nici într'unul nu m'am obosit așa ca în Londra, pentru că aci trebuie să umbli foarte mult până dai de o cafeenea (bar) ca să pauzezi nițel, aici nu sunt atâtea cafeenele ca de es. în Budapesta ori în Viena. Poporul englez cât e ziua muncește și seara se odihnește, n'are timp să petreacă prin cafeenele. E de însemnat că e un popor evlavios și moral, ține mai mult la dumineci și serbători ca ori-care alt popor, și mic cu mare toți cercetează sf. biserică. Cât e de sâmbătă seara până luni dimineața, numai tutungeriile sunt deschise. Toate celelalte prăvălii sunt închise. În restaurante și cafeenele la 12 ore seara sună clopoțelul și atunci fiecare trebuie să meargă acasă.

Datina englesului e aceea, că nu-și bate capul cu nimic ce personal nu-l interesează și e de convingerea, că ori-ce alcătuire englezească este de o perfecțiune ideală, și aceasta convingere-l absoalvă de la ori-ce învățatură care ar cădea afară de orizontul său, de sine înțeles că englezește imaginat. El cu învățarea altor limbi nu-și bate capul, el crede, că Dumnezeu pentru aceea a creat toate celelalte popoare, ca să-i fie lui supuse. Englesul atât de bine se simțește acasă în familia sa, că în veci nu se poștește la birt. Viața poporului din Londra se poate caracterisă astfel: acasă, în oficiu, la sport și în club. Prin urmare împărțirea traiului zilnic e foarte simplă și sănătoasă.

E mult admirabilă organizațiunea poliției de aici. Fiește-care amplotat de poliție e un model de prevenire și condendență. Ori ce-l întrebă, îți răspunde bucuros, corect, clar și scurt, și e respectat mai mult ca ori alt unde în lume. Se și poate observa, cum toți cei ce umblă pe stradă îi privesc ca pe niște juđi ce stau cu sentința gata în mână. Aceasta e cauza că pretutindene veți o ordine perfectă, așa că pe stradele din City unde este o comunicațiune teribilă, o comunicațiune înspăimântătoare, e destul ca poliциstul să-și ridice mâna și numai decât sute de căruțe și omnibus-uri stau locului, ba stau și cei ce umblă pedestru.

Libertatea englezească cu totul difere de cea din alte țări. Englesul ca politic e conservator. Putem zice, că în unele privințe Anglia e China Europei, e țara oamenilor comercianți, a oamenilor astuți dar onești. Londra, orașul cel mai mare din lume, totodată e și orașul celor mai mari contrarietăți. Aici cel mai excentric lux stă în față cu cea mai teribilă miserie; sunt părți de oraș unde cu miile trăiesc oa-

FLORI DE CÂMP.

menii numai din cerșit și din aceea pe ce pot pune mâna. Nicăiri în lume nu e mai indiferent statul ca aici, dar nici generositatea singuraticilor nicăiri nu e mai mare ca aici.

Că Londra ar fi un oraș neplăcut și de care să nu te interesezi, o poate zice numai acela, care a umblat câteva strade aici — și nimic mai mult. E un oraș mult bogat în clădiri publice cari sunt tot atâtea modele de arhitectură clasică și modernă, numai că sunt în locuri ascunse, și asta e cauza că bulevardele principale sunt cam monotone și nu mult te impresionează. Cine cu interes și seriozitate scrutează, va afla, că în umbra arborilor seculari și pe bulevarde mai mici sunt cele mai clasice clădiri destinate pentru cultură și artă. Având a ne pregăti de cale spre Paris, închei.

Primesce dle Vulcan ...

TEODOR BULC.

V i s

*Te-am visat ... Ce vis ferice! ... Se făcea într'o poiană...
O lumină viorie, ca o umbră diafană
Se lăsase peste codru ... Glasuri dulci din altă lume
Murmura o simphonie fermecată, fără nume,
Tainică ... Uimit de vraje stam ... Auz un glas de-odată
Lin, ca freamătul de frunze: „Ești în țara fermecată,
„Din ostrovul fericirii, unde nu e suferință ...
„Ești în patria iubirii ... Spune! ai vre o dorință? !
„Totul ți se împlinesce! Spune, vre comori, mărire,
„Lauri, glorie, putere ... Ce vre? !“ ... Am răspuns:
„Iubirea!“ ...
Și minune! ... De odată, fluturând din aripioare,
Nourăși de-argint, de aur ... vin plutind pe-un raz de
soare ...
Me cuprind, me impresoară ... Cântul unei harfe line
Blând începe ... Prin magie, norii se prefac în zine,
Cu ochi mari, cu păr de aur moale, care n'vânt le zboară,
Cum în gîturul meu se încinge hora veselă, ușoară ...
Îmi zimbesc, îmi rîd ... Me chiamă, ca pe piepturi alb
de spume,
Să mălînte dornic, una ... Me 'nșior ... Șoptesc un nume
Sfânt ... Minune! ... De odată se răsfr un nor din zare
Și pe-aripi de aur-farmec! ... Cea mai dulce arătare! ...
Stai înmărmurit de vraje, frunzele șoptesc umite,
Se opresc înfiorate zinele neobosite ...
Tu erai! ... Tu inger dulce ... Lin, cum vine-o siluetă
Fluturată pe-un nor de aur ...*

„Ah! ... Și 'n care toaletă? !“

VI-NI.

Frumusețea consistă într'o oare-care compoziție de forme și culori, provocând plăcere celui care e contempla.

*

Cel care poate suferi toate, poate îndrăzni ori-ce.

*

Pietrele cari locuesc pe o coroană, acoper spini ce ea conține.

Schițe și amintiri din Italia.

(Urmare.)

Țrec la acel oraș, unde românii în pios pelerini — me servesc de cuvântul E. S. ministru Baccelli — s'au dus ca să asiste la congresul Orientaliștilor și din Forul Traian, de lângă Columna lui Traian, omenirei întregi s'arate latinitatea lor, cultura lor, sufletele lor mari și recunoscătoare.

Despre congresul Orientaliștilor s'a vorbit mult prin ziarele noastre, pentru serbarea noastră de la Roma, sată mai bine, pentru triumful nostru, nu știu dacă s'a vorbit destul, comparativ cu ale italienilor, ei cari n'aveau nevoie a-și proba nimerul latinitatea lor.

Roma? La această vorbă, care inimă nu palpită, care suflet nu tresare, zice, Masini: De pe zidurile acestei cetăți eterne, aquila latină, își luă repede și victoriosul sbor și dintr'o singură și ageră căutătură măsură pământul, peste toate gintele presărând ideia sfântă: a dreptului și-a datoriei, a descătușării popoarelor, ideia sfinte libertăți. La câte triumfuri, la câtă glorie, n'au fost marturi Palatinul, Aventinul, Capitolinul și Forul roman? Unde or fi apus acele caractere nobile, acei oameni urieși? (Aplause.)

Roma, o vedeam a doua oară; despre dânsa am scris de atâtea ori prin diferite ziare și în cartea „Mozaicuri“, publicată acum doi ani, totuși, pot adăoga că: acei dintre noi, cari au ocaziunea d'a vizitat Roma, se întore în inimă c'o mândrie pentru trecutul glorios al cetății Eterne, c'un dor de a-și vedea neamul meritu demn de ilustrii sei strămoși.

La congres din 11 secțiuni, două s'au dat celor doi delegați ai noștri dl Urechia și dl Tocilescu, cari au fost primiți și salutați în aplause unanime ale întregului congres; iar de presidență, ei s'au achitat în modul demn pe care îl cunoașteți și care face onoare țerii noastre. Noi, unii, suntem mândri d'a-șemenea oameni, alții, poate, mai găsim ceva cu care să le mai dăm la mir. Ce lesne e critica și ce grea abnegațiunea și munca intelectuală!

Piramide, ce puține sunt în omenire! Pitici să le sgârie, cât poștiți. Dar piramida-i piramidă și piticul tot pitic!

Despre Roma s'ar putea scrie, pe lângă ce s'a s'a scris, volume de artă și de poezie, dar me mărginesc în ceea ce se poate face aici, și mi-e drag a descrie ziua deschiderii congresului orientaliștilor, ce frumoasă și ce măreată a fost pentru noi Români.

Muntele Capitolin pe care se află primăria și marele muzeu al Capitolului, eră înșesat de lume și de trăsuri; giur, împregiur, falfăiaiu stindardele, iar pe piață lângă colosala statuă alui Marcu Aureliu și Castor și Polux, cântă musica militară. Pe scările cari conduceau în sala Orașilor și a Curiașilor, eră aședată garda comunală și oștirea care, când treceam, ne da onoruri militare. În săli, până sus, numai flori și apă care curgea în cascade de pretutindenă, murmurul ei se amestecă cu ciripitul tuturor limbelor, căci eră acolo oameni de pe tot globul. Costumele, unele admirabile, altele curioase. Sosește ministrul instrucțiunii care este primit în fanfare, deschide congresul salutându-l în numele M. S. regelui Umberto. Vorbește primarul Galuppi și urează bună-venire congresiștilor; vorbește dl De Gubernatis, amicul românilor și președinte al congresului, ur-

mează discursurile reprezentanților țerilor, dar se vede că fiind oboșiți de călătorie glăsuiău încet; vine în sfârșit, moșul nostru, neobositul V. A. Urechia și cât îl șeiți de puțintel și de mărunt, trezește sala cu glasul lui puternic și într'un minut, deșteaptă atențiunea asistenților. Spune că a venit să salute pe Mama Roma și că pe când eră ministru scriind conțelului Cavour la Turin și rugându-l ca din tinerii trimiși la universitatea d'acolo să facă mai mult decât învățați, să facă latină mari, demni descendenți ai Romei, mama lor, Cavour îi răspunde: „Voi românii ați fost, timp de mulți secolii, bulevardul celor doue imperii romane și mai târziu al Europei, în contra invasiunilor mongolice și turce; spuse că noi sântem aiei, fii ai unei aceiași mame spre a aclama gloria mamei comune. — Este de tot auditorul furtunos aplaudat. Noi românii îl salutăm plini de mândrie, eu mi se pare că atunci de bucuria isbândei l-am și sărutat. (Aplause frenetice, publicul tot se ridică în picioare.) Gazetele italiene, a doua zi, sânt pline de elogiuri la adresa marelui bărbat; iar în Famfula apare un articol intitulat „La parola de la România“ datorit maestrei pene a filo-românului Benedetto de Luca, amic al românilor, care așă de frumos a vorbit la serbarea noastră de la For, iar pe tot timpul congresului dsa ca și Mitilineu ne-a purtat cel mai mare interes, fama isbânșilor noastre respândind-o în toată presa italiană, în ciuda vrăjmașilor noștri unguri, cari începuseră a strigă că la Roma nu mai e congresul Orientaliștilor, ci serbarea Românilor.

Seara, în onoarea congresiștilor, s'a dat o serată la Capitoliu, o serată pe care eu socotese că n'ar fi în stare a o descrie nici cea mai dibace pană. Defilam în niște săli colosale, cu tavanuri desemnate de toți maestrii însemnați ai Italiei și cu opere sculptate în marmură, în bronz și în mosaicuri, cari nu le-ar putea avea, ori cât ar cheltui, nici cel mai vestit împărat. În camera unde se află Venera Capitoliului, renumită și cunoscută în toată lumea și în camera în care eră Galul rănit, se proiectău toate culorile de lumină electrică și congresiștii nu se mai puteau deslipi de aceste opere de artă, admirate de întreaga omenire. Atâtea statui, busturi, atâtea lucrări, te miri de unde s'au mai adunat, când sculptura este o artă atât de grea. Me uitam la atâtea capete celebre, bărbați și femei, veniți acolo cu ocazia congresului și admiram manierele lor alese și simplitatea lor în port, în gesturi și în vorbire. La noi, unde nu ne-am convins încă de rolul important al educațiunei, de brutalitatea și de pericolul luxului, într'această țară săracă, dar unde el este tot visul unora pe lângă intrigă, clevertiri, maus și alte zavistii ce aduc după ele ruina și spargerea atâtor case. (Aplause.)

Asupra modului cum dl Urechia, dl Tocilescu și ceilalți congresiști români și-au desfășurat comunicările lor în vastele săli ale universității la congres, nu mai insist de oare ce, sper că s'au ocupat aici ziarele la timp.

(Va urmă.)

SMARA.

Doine din popor.

Foaie verde de bujor,
Bate murgul din picior:
Să me deștepte din somn,
Să scot șeaua din cămară,
S'o pun pe prispă afară,
S'o mai bată vânt de vară,
De vară, de primăvară,
Să mi-o pun pe murgul iară,
Să plec la mândra la țară,
Să-mi dea bani de cheltuială,
Și rufe de primeneală.

(Din comuna Albești, Teleorman.)

Foaie verde nucă seacă,
Nu caut că ești săracă,
Că nu-mi trebuie boi nici vacă,
Numai ochii tei să-mi placă,
Ochii și sprincenile,
Gâtul și mărgelile,
C'ale fac dragostile,
De n'ar fi ochi și sprincene,
N'ar mai fi păcate grele.

(Din comuna Beiu, Teleorman.)

Frunză verde săcărea,
Poruncit-a mândra mea,
Pe trei pu de turturea,
Să me duc seara la ea;
Înapoi i-am poruncit,
Pe trei pușori de cuc,
Că n'am vreme să me duc;
Să iubească ce găsește,
La mine n'ai bă nădejde.

(Din comuna Alexandra, Teleorman.)

Foaie verde lin pelin,
Vai de voinicul strein,
Ca un măr dulce din drum,
Ori care pe drum îmi trece,
Pe el îl șburătorește,
Ramurile-mi frânge,
Și tulpina-mi plânge,
— Tacă tulpină, tacă,
Că tot tu le faci. —
Tu nu strică nimic,
Ci cine te-a sădit,
Și nu te-a îngrădit.

(Din Alexandra, Teleorman.)

Foaie verde lobodă,
Gura lumii slobodă,
Lasă lumea să vorbească,
Numai puica să-mi trăiască;
Când tocă la Radu Vodă,
Eu eram cu puica 'n vorcă,
Când tocă de leturghie,
Eu eram cu puica 'n vie,
Și mâncam la razachie,
Razachie de cea turcească,
Dumnezeu să te ferească,
De dragostea femeiască,
Te uscă, te face iască.

(De la lăutari din București.)

CHRISTIAN N. ȚAPU

Lacrimi.*

— Epilog la adunarea din Abrud. —

Abrud, 23 Iulie n.

Când simțemintele ne copleșesc, când emoția este prea puternică, ca să nu isbucească, cuvintele își perd însemnătatea — ele nu pot să redevă fiiorul emoției în întreaga lui adâncime — și mai puternic ca noi înșine, acest copleșitor simțământ ne înăbușe graiul.

Și când graiul nu mai e în stare a interpreta ceea-ce se petrece în adâncul ființei noastre, *câțiva stropi de lacrimi* sunt deajuns, ca să dea sinceră expresie comorii de simțământ, ce ne stăpânește.

Lacrimile sunt cea mai sinceră expresie a durerii și a bucuriei deopotrivă.

Am vădut aceste lacrimi strălucind în ochii frunțașilor neamului la conferențele naționale, în apogeul însufletirii — eram atunci pe băncile liceului — și astăzi iarăș le-am vădut în ochii dlui Vulcan și în ochii lamurei inteligenței noastre, în înduioșătoarea clipă a despărțirii.

Plângeau damele, plângeau bărbații și bătrânii; ici colo vedeai pe câte unul, cum fortează un zimbet, ca să nu-l podidească plânsul.

Am vădut evoluția însufletirii până la apogeu.

Am vădut poarta de triumf, banderiuil Buciu-manilor, concertul superb, am audiu vorbirile entusiaste, aplausele și ovatiunile ce s'au adus bătrânului luptător în ogorul culturii naționale. Am vădut licărirea mândriei naționale în ochii tuturor — scumpa licărire de lucafer a năbusitei conștiințe naționale.

Și când toate aceste nu mai erau suficiente, am vădut — în cel mai solemn moment al acestei frumoase serbători naționale — lacrimi.

Il ved și acum pe dl Vulcan cum își ține vorbirea de adio.

Vocea îi tremură de emoție ... ochii poetului sunt plini de lacrimi ... din când în când se oprește, ca plânsul să nu-i isbucească cu hohot.

„Când pentru întâia-oraă am venit în Munți, înainte cu 25 de ani, eram încă tiner. Mulți din acei ce m'au primit atunci cu căldură, astăzi nu mai sunt...

„Ve mulțumese de dragostea adevărat românească, de însufletirea cu care dvoastre ați ridicat succesul adunării la o înălțime încă neajunsă.

„Iertați-mi apoi slăbiciunea personală, dacă me pornesc lacrimile, când me gândesc, că eu nu voiu mai avea fericirea să viu în mijlocul dvoastre ...

„Remas bun Munților, cari ați dat naștere celui mai ideal martir al neamului ... remas bun cuib al viselor și al însufletirii ...

„Remas bun păduri umbroase, cari mi-ați răcorit fruntea inferbentată de gânduri ...

„Remas bun, frați Abrudenți și Munteni ... eu nu voiu mai veni în mijlocul vostru“ ...

Cuvintele din urmă se perd în sughițe de plâns. Și pentru ce aceste lacrimi?

* Din „Tribuna“.

Fost-au ele expresia durerii, sau fost-au ele lacrimi de femei și de copii?

Dl Vulcan e destul de viguros încă — Dumnezeu, să ni-l țină.

În istoria noastră culturală numele dsale și-a câștigat de mult locul de onoare. Și roadele muncii dsale le vor simți și urmașii, cari îl vor cunoaște numai din manualele de literatură.

Dar' ori-cât de rodnică și binecuvântată ar fi lucrarea unui om, — ce este omul în comparație cu idealul pentru care se știe însufletit?

Ce sunt viețile noastre, în comparație cu neamul întreg pentru a cărui propășire ne sbatem?

Ce sunt trecătoarele valori ale riului în raport cu întinsul necuprins al mării?

Ce este *individul* față de *omenime*?

Un fir de năsip în pustiul Zaharei, un picur de apă în vastul ocean.

Conștiința puținătății noastre nu are înse să ne turbure. E așa de frumos să lucrezi, când știi, că sunt alții, cari vor pași în urmele tale, pentru ca în urmele lor să păsească iarăș alții. E așa de bărbătesc să porți flamura, când știi, că vor fi alții cari o vor duce înainte și după ce tu nu mai ești ...

E așa de frumos să te ridici peste personalitatea proprie în lumea ideală a altruismului.

Sic vos, non vobis melificatis, apes ...

Astfel am înțeles cu lacrimile aceste.

Nu au fost lacrimi de slăbiciune, nici lacrimi de copii, ci *lacrimi de însufletire*, lacrimi isvorite din adâncul simțământ al dragostei de neam.

Bărbați în floarea vârstei, bătrâni încărunțiți și tineri dornici de luptă, toți erau sub impresia aceluiași covârșitor simțământ.

În clipa aceea vedeam cu ochii sufletești un viitor fericit ... fericit ... Și în fața acestui viitor fericit ... au plâns bătrânii ... și au plâns tinerii.

Și dacă dl Vulcan și membrii comitetului, precum și ceilalți distinși oaspeți, cari ni-au făcut onoarea a ne cerceta, se duc cu dulcii impresii din Munții nostri, fie asigurați, că din parte-ne nu vom uită nici-odată sublimele momente etice ale adunării.

ALEXANDRU CIURA.

Raportul comitetului.

(Fine.)

Onorată adunare generală! După cum se știe, comitetul dvoastre, încă în anul 1897, a inițiat publicarea unei bibliotecii teatrale cu scopul ca să ușureze puțința de-a se da reprezentațiunii teatrale pentru Români. Astfel publicul nostru se va deprinde tot mai mult cu arta teatrală și deșteptarea acestui interes pentru teatru de bună seamă va produce un nou avânt și pentru Societatea noastră. Astăzi biblioteca teatrală se compune din 7 numerii: 1. „Soare cu ploaie“, comedie într'un act și „Prolog“ de Iosif Vulcan, prețul 20 cr., — 2. „Idil la țară“, comedie într'un act de Iuin și Flerx, localisată de Maria Baiulescu, prețul 20 cr., — 3. „Biletul de tramway“, comedie într'un act de Grigorie Mărunțeanu, prețul 15 cr., — 4. „Un om buclucaș“, comedie într'un act Michel și Labiche, localisată de Maria Baiulescu, prețul 20 cr., — 5. „Treii doctori“, comedie într'un act din limba germană, localisată de Virginia A. Vlaicu, prețul 20 cr. 6. „Pălăria Ciasornicarului“,

comedie într'un act după Madame Girardin, localizată de A. G. N., prețul 25 cr. și broșura 7. „Unde dai și unde creapă”, comedie în 2 acte, de Alexandru Cosmar, localizată de Iulius Popescu, prețul 25 cr. Editarea acestei biblioteci teatrale o face dl librar-editor Ioan Ciureu din Brașov pe socoteala sa proprie, dar sub îngrijirea dlui Virgiliu Onițiu, vicepreședintele Societății noastre. Biblioteca teatrală se va continua în chipul de până aci până la 10 broșuri, iară apoi comitetul pe baza experiențelor făcute cu piesele publicate va chibzui asupra modului de continuare a acestei lucrări.

În Anuarul II al Societății pentru crearea unui fond de teatru român, secretarul comitetului a năcut publicarea unei statistici anuale despre mișcarea teatrală în sinul poporului nostru. Această statistică teatrală se continuă și în Anuarul III și se va continua și în anurile viitoare. Din statistica aceasta vom trage concluziunile firești și astfel, când va sosi timpul înființării teatrului român în mijlocul nostru, vom ști cum și ce e de făcut, ca acest teatru să devie o arterie firească în viața culturală a poporului nostru. Peste tot ni se pare, că se apropie timpul, când din Societatea unui fond de teatru român vom putea înființa societatea teatrului român. În vederea acestei împregiurări încă de pe acum trebuie să se facă studiile necesare pentru pregătirea cestuunii și în scopul acesta onorata adunare generală ar face bine, dacă ar dispune, ca la Brașov comitetul să închirieze un local propriu al Societății, căci până aci am trăit ca oaspeți prin localitățile gimnasiului și ale institutului Albina.

Tot în scopul sus amintit ar trebui pusă la dispozițiunea comitetului o mică sumuliță pentru procurarea productelor literare indispensabile la studierea afacerii de sub întrebare. Pentru orientarea publicului românesc asupra mișcării teatrale la noi dl Ioan Turcu, președintele societății de diletanți români din Făgăraș „Progresul”, a avut bună voința a publicat în Anuarul III al nostru istoricul acestei societăți.

Adunarea generală de la Seliște a decis, ca anul de gestiune comitetul să-l fixeze după chibzuința sa, iară la adunările generale să se prezenteze din partea comitetului un proiect de buget în toată forma. Conform acestor decisiuni, comitetul dvoastre în ședința a II-a din 13/25 novembre 1899 a hotărât ca anul de gestiune să se socotească de la 1 iulie nouă până la 30 iunie nouă al fiecărui an, iară proiectul de buget pentru anul de gestiune 1900—1901 se află alăturat la acest raport al nostru sub 2/.

Prin pregătirea, convocarea și ținerea prezentei adunări generale, comitetul dvoastre a îndeplinit cele cerute prin § 7 al statutelor Societății, care prescrie, ca în fiecare an să se țină o adunare generală.

În chipul acesta ne-am nisuit, onorată adunare generală, să îndeplinim toate datorințele noastre și după puteri să îngrijim de prosperarea acestei mărețe întreprinderi culturale a poporului românesc. Ne rugăm deci, ca luând la cunoștință acest raport al nostru, onorata adunare generală să binevoiască a da comitetului absolutoriu pentru activitatea sa până în ziua prezentă.

Din ședința comitetului ținută la Brașov în 1/14 iulie 1900.

Iosif Vulcan
președinte.

Vasile Goldiș
secretar.

Cine a fost la Abrud.

Serbările de la Abrud ale Societății pentru fond de teatru român, precum s'a putut vedea din rapoartele ce publicarăm, a fost atât de strălucite, că am putea să întreținem mai multe săptămâni publicul nostru cetitor, relatând despre amănuntele lor.

Ne vom și face datoria, încât ne vor permite coloanele, căci ar fi păcat să nu însemnăm tot ce s'a petrecut, ca să rămână o vecinică amintire de zelul cu care abruđenii și în general Românii din Munții Apuseni ai Transilvaniei au impresorat și de astadată steagul culturii naționale.

Prin aceste rânduri venim să întregim informațiunile noastre, însemnând numele aceluia care au luat parte la festivități. Neapărat, lista ce ni s'a pus la dispoziție de către un membru zelos al comitetului aranjator, nu e completă, căci în așa mulțime mare e peste putință să nu scapi din memorie câteva nume; de aceea cerem scuse aceluia al căror nume s'a omis.

Începem cu cei de acasă, cu abruđenii cari ne-au primit:

Doamnele și domni:

Dna Ana Filip, Mihail Ciurlea cu dna, dna Luisa Făgărășan, dr. Laurențiu Pop cu doamna Elvira Pop, Petru Popovici cu dna și dsoara Virginia Pușcariu, dr. Alexandru Borția cu dna, Alexandru Ciura cu dna, dr. Vas. Fodor cu dna, Iosif Gomboș cu dna, Nicolae Lobonț cu dna, dna Florentina Ternovean, Iosif Draia cu dna, Samuil David cu dna, dsoara Lucreția David, dsoara Alma Demian, dna Ana Adamovici, dsoara Elena Adamovici, dna Lucreția Adamovici, dsoara Zoe Adamovici, Dionisiu Bălos cu dna, George Balta cu dna, Nicolae Cirlea cu dna, Ilie Cimporescu cu dna, dna Rosina Kőváry, Mateiu Nicola și dsoara Marioara Nicola, Zacharie Pușcariu, dsoarele Otilia și Victoria Pușcariu, dna Florentina Suluțiu, Pompiliu Suluțiu cu dna, dsoara Elena Suluțiu, Paul Stoica și dna, dsoara Octavia Stoica, dna Eugenia Pap, dsoara Olimpia Pap, dna Amalia Tobias, Ioan Simu cu dna, Ioan Deonca și dna, Absolon Faur și dna, Teofil Faur și dna, Nicolau Fier și dna, Terențiu Giurchescu cu dna, Petru Macavei și dna, George Borția și dna, Aron Cioran și dna, Alesandru Ciura jr., Dionisiu Bălos, Emanuil Băraș, Basiliu Ciura, Nicolita Ciura, N. Cipu, Demian David, Brutus Drafa, Alexandru Furdui, Ioan Jantea, George Ivașcu, Silviu Lazar, Ioan Luca, Cornel Muntean, Aurel Oprea, Gavril Rancea, Ioan Moga care după festivități a avut un sfârșit atât de tragic.

Au mai luat parte mulți meseriași, țerani, precum și alte persoane de naționalități străine.

Oaspeți:

Iosif Vulcan cu doamna Aurelia Vulcan (Oradea-mare) și dsoara Hortensia Miclea (Arad.)

Virgil Onițiu cu doamna Victoria Onițiu și dsoara Valeria Branișce, Brașov.

Vasile Goldiș, Brașov.

George Dima, dsoara Marioara Dima, Brașov; dsoarele Zina, Jeni și Rica Moga, Sibiu.

Tot din Brașov: dr. Valeriu Branișce cu doamna Maria Branișce, dr. Vasile Saftu, Pantelimon Dima, dsoara Eleonora Dima, dna Elvira Navrea, dsoarele Elena Preșmerean, Elisa Ilasievici, Eugenia Florian, Valeria Gavriș; Stoicovici cu dna, dr. I. Bunea,

Anton Pușcariu, Sextil Pușcariu, dr. Stinghe, Petru Roșca, Axente Banciu.

Dna Ana C. Pop Gherla, dr. Stefan C. Pop și doamna Eugenia C. Pop, Arad; Valeria Pop, Budapesta; dna Piso, dsoarele Adelina și Silvia Piso, Secarimb; dr. Emil Gerasim și doamna Gerasim, Aiud, dsoara Virginia Gall, Secuieș, dsoara Otilia Filipan, Năseud; Basiliu Podoabă, dsoara Veturia Podoabă, dsoara Pandrea, Cluș; Ioan Seurtu, Cluș; Valeriu Tabacar cu dna Eugenia Tabacar Sibiu; dr. Aurel Novac cu doamna, Biserica-Albă; Aron Papiu cu dna Papiu și dsoara Leontina Lucaci, Blaș; dr. Nicolae Popovici și Aurel Zigre, Oradea-mare; dr. Victor Colceriu, Lăpușul-ungurese: Vasile Popovici, București; dr. Liviu Tamașdan, Arad; Aurel Petrovici și Aurel Suluț, Nadlac; Ioanichie Neagoe, Petrovoselo; Iordachi Roșca Căpitanul, Seliște; Valeriu Milea, Gura Riu.

Din Alba-Iulia, Rubin Pațita cu dna și dsoara Elena Pațita, Camil Velican și dsoara Marioara Velican; dr. Petru Todorescu cu doamna; dr. George Moga, Aurel Cirlea.

Din Zlatna, Iuliu Montani, Emanuil Beșa cu doamna și dsoara Albini, (Cut); dna Octavia Sebeșan; Iuliu Albini; dr. Ioan Rece.

Din Bucium: Ariton Popa, dna Popa, dsoara Solomon; George Tintariu cu doamna, Aurelian Danciu cu dna, dr. Stef. Banfi cu dna, Ioan Todescu și dna, Nicolae Băeșan cu dna și dsoarele Elena și Jeni Băeșan, Candin David cu dna, Alesandru Macaveiu și dna, Ioan Macaveiu sen. și dna Elena Macaveiu, Ioan Macaveiu jun. și dna, dna Sofia Babuțiu, Nicolae David I. Gheorghita și dna, Aehim Petru, Emil Maxim, Petru Florian, Lupu și Todea, Ioan Macaveiu a Schiopului, Alesandru Macaveiu.

Din Cămpeni: Romul Furdui cu dna, Mihael Andreica cu dna, Clemente Aiudan, dr. Vas. Preda cu dna, dr. Zosim Chirtop, Vasile Chirtop, cu dna, dsoara Domnica Chirtop, dr. Alesandru Suluțiu, George Corcheș și dna.

Din Roșia, dna Eufemia Caian, Isidor Butnar cu dna, I. Cioban cu dna, dsoara Maria Cioban, Ioan Maior și dna, George Lupu cu dna, Simeon Henzel, Carol Henzel, George Cosma.

Din Certeje Constantin și Nicola Cothisel cu dnele.

Din Bistra, Alesandru Papiu cu dna, Romul Mare cu dna, Petru Simu cu dna.

Din Săhodol, Dumitru Goia și dna, Nicolae Oneț cu dna, Gerasim Nariță.

Din Lupșa dna Pop, dsoarele Silvia și Olimpia Pop.

Dr. G. Iuliu Anca, Ofenbaia: Grigoriu Sima, Carpinis; Traian Radu, Feniș; Nicolae Cristea, Petringenii; Stefan Paul cu dna, Ponor; Simeon Cojoc, Mogoș; Candin Suci, Margine.

Victor Dumitrescu, Budapesta: Ionel Mesaros și Vas. Moldovan, Turda; Lucian Balint, Teodor Orlea Sibiu; Fodor, Tempehaza; Horia Petrescu și Cloșca Iuga, Brașov.

Nevasta jockeyului înainte de alergări:

— Ioane, am o idee bună. Știi cum poți să câștigi cursa? Închipuește-ți că ai pe soacră-ta pe urma ta!

† Umberto.

Regele Umberto, asasinat la 29 iulie n., a fost fiul regelui Victor Emanuil și al archiducesei austriace Adelhaida. S'a născut la 14 martie 1844. A luat parte în resbelul din 1859 și 1866. S'a însurat la 22 aprilie 1868 cu principesa Margareta de Savoia, (născuta la 20 nov. 1851.) Din căsătoria aceasta s'a născut un singur fiu (11 nov. 1869) Victor Emanuel, principe de Neapole, căsătorit la 19 august 1896 cu principesa Elena de Muntenegu.

Regele Umberto s'a urcat la tron în 9 ianuarie 1878 și a avut grele lupte de suportat, atât în lăuntru, cât și din afară.

Fiul său, urcat la tron sub numele de Victor Emanuil III, se pare a fi un om energios. Copii încă nu are.

LITERATURĂ.

Scrieri premiate de Asociațiune. Comitetul central al Asociațiunii în ședința sa din 5 iulie n. e., pe baza raportului comisiei însărcinate cu censurarea scrierilor intrate la concurs, a adus următoarea hotărâre: 1. „Povestirile din viața țăranilor“ de Ioan Pop-Reteganul se premiază și se vor publica, conform dispozițiilor concursului publicat sub nr. 940 din 1899, în broșuri de câte 4 coale de tipar, 8° mic, în 2000 exemplare. Cu ocaziunea corecturilor autorul va avea să dea în note explicarea provincialismelor mai puțin cunoscute și să omită pe cele de tot locale. 2. „Legiuirea țării noastre“, cunoștințe de drept constituțional, de dr. Victor Onișor, se va premia și se va publica în „Biblioteca populară a Asociațiunii“ sub condițiunea, că autorul va transfera operatul său într'un limbaj mai ușor și popular. 3. Celelalte scrieri intrate la concurs și anume: a, „Familia Șismond“, traducere din limba maghiară; b, „Premii pentru școlarii din școalele populare“ și c, „Din istoria cetății Gurghiuului“, ca necorespunzătoare condițiilor concursului, nu se premiază.

O broșură franceză, despre Români. Zilele aceste a apărut la Paris, în editura librăriei Ernest Leroux, o broșură intitulată: „Magyars et Roumains devans l'histoire“ reponse a M. A. de Bertha, par A. D. Xenopol professeur a l'université de Jassy, membre de l'Academie Roumaine“. (Maghiari și Români înaintea istoriei, respuns dlui M. A. de Bertha, de A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași, membru al Academiei Române.

Ibsen în românește. A apărut la Orăștie: „Ziua învierii“ epilog dramatic în 3 acte, de Henric Ibsen, traducere de Il. Chendi și C. Sandu. Cetitorii noștri cunosc această lucrare, căci ea s'a publicat întâioară în revista noastră. Institutul tipografic „Minerva“ din Orăștie a tipărit-o frumos. Noi de astădată n'avem decât să ne bucurăm, că aceasta traducere meritoasă a apărut și în ediție separată. Ibsen este unul din genialii scriitori ai secolului său, traducerea operilor sale pentru ori ce literatură este un câștig.

Carte de cântece. A apărut la Brașov, în editura librăriei H. Zeidner, o culegere de versuri, intitulată: „Carte de cântece“, pentru tinerimea școlară de ambe sexele și de toate gradele. Adunate și aranjate și iar în folosul ei date de Ion Dariu. Edițiune școlară cu totul nouă. Cu mai multe ilustrațiuni. Prețul, broșurat 50 fil., legat 60 fil.

TEATRU.

Concert și teatru în Șeica-mare. Tinerimea studioasă română din Șeica-mare invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce se va aranja duminică, în 12 august st. n., în sala otelului mare din Șeica. Venitul e destinat în favorul bibliotecii școlare. Se vor juca piesele „Un om buclucaș”, comedie localisată de Maria Baiulescu, „Otravă femeiască”, comedie de N. Tințariu, între cari o declamațiune („Doina” de Coșbuc), o piesă de cor bărbătesc („Ziua a apus”) și duetul „Ce faci Ioană”.

Concert și reprezentație teatrală în Hida. Inteligența română din valea Almașului și giur va aranja la 12 august n. concert și reprezentație teatrală în Hida, cu ocaziunea primei adunări generale a nou-inființatului despărțământ al Asociațiunii Hida-Huedin. Programa se va distribui în sara petrecerii. După reprezentația teatrală va fi dans.

MUSICĂ.

Concert în Baia-mare. Tinerimea română academică va aranja sub patronajul dlui George Pap de Băseșei și cu concursul dsoarelor Adelina Piso, Valeria Pop și al dlui Vilhelm Șorban, concert în Baia-mare, la 12 august n. în pavilionul parcului orașenesc. Venitul curat e destinat spre înființarea unui fond de ajutorare a universitarilor români săraci. Președintele comitetului aranjator e dl dr. Coriolan Meseșan avocat, vicepreședinți dnii dr. Victor Colceriu medic, dr. Ioan Tătar cand. de adv. Programa concertului se va împărți sara la cassă.

Compoziții musicale noue. Au apărut la București, următoarele compoziții musicale noue, toate datorite dlui V. V. Maniu: „Suvener de Sighireanu” română fără cuvinte, dedicată soției mele, prețul 1 leu; — „Doina Ialomiței” dedicată bunicului meu Anastase Miculescu, prețul 1 leu și 50 bani; — „Marș”, dedicat dlui Ioan Kalinderu, membru al Academiei Române, op. 8, prețul 1 leu și 50 bani; — „Marș” dedicat dlui Tache Ionescu, op. 7, prețul 1 leu și 50 bani; — „Eugenia polca” dedicată soției mele” op. 9., prețul 1 leu și 50 bani.

Turneul artistic al „Armoniei” în Bucovina. Corul vocal al „Armoniei” din Cernăuți a dat în săptămânile trecute mai multe concerte prin diferite orașe din Bucovina locuite de Români.

PICTURĂ.

Portretul mitropolitului Mețianu. Un ziar din București serie, că ministerul instrucțiunii publice al României a însărcinat pe pictorul Nicolae Bran să facă portretul mitropolitului Mețianu. Artistul, se zice, a și plecat la Zerneșei, spre a-și îndeplini însărcinarea.

SCULPTURĂ.

Statua lui Alexandru Lahovary, făcută de sculptorul Mercie, este gata în srtăinătate. Artistul o va duce în țară în luna lui septembrie.

C E E N O U.

Hymen. Dl dr. Valeriu Moldovan, candidat de avocat în Turda, s'a fidanțat cu dsoara Augusta V. Vlăduțiu din Turda. — Dl Nicolae Popa, absolvent de teologie și dsoara Emilia Berariu, s'au cununat la Bejan. — Dl Nicolae Boldurian din Caransebeș și dsoara Paulina Dunst din Ruschita, logodiți. — Dl Vincențiu Orașan și dsoara Aurelia Roșca s'au fidanțat la 2 aug. în F. St. Petru. — Dl dr. George Ciuta, concepist la direcțiunea financiară din Turda, s'a logodit cu dra Mariți Bologa, fiica văduvei preotese, dna Lucia Bologa născ. Patița, în Turda. — Dl Iuliu L. Danciu, învățator în Oarța-de-mijloc, și dsoara Ludovica Popp din Bistrița, s'au cununat duminică în 5 august n. e. în biserica română gr. cat. din Bistrița. — Dl Liviu Varoneiu, absolvent de teologie din diecesa Lugoșului, și dsoara Cornelia Itul, se vor cunună la 12 i. e. în Hătegel. — Dl Ioan Rus, notar în Rebrîșoara, și dsoara Berta Scurtul din Bistrița, s'au cununat la 2 august.

Asociațiunea la Băile-Herculane. Pentru adunarea Asociațiunii, care anul acesta se va ține la Băile-Herculane, se fac mari pregătiri. S'a constituit un comitet aranjator, sub președința dlui protopresbiter din Orșova Mih. Popovici, cu mai multe secțiuni, care a stabilit și programa în următoarele liniamente generale: Sâmbătă, 9 septembrie v.: Primirea și învartirarea oaspeților; sara convenire în salonul de cură. Duminică, 10 septembrie v. a. m.: Serviciu divin; prima ședință (disertant dr. G. Vuia); prânz à la carte; p. m. petrecere populară cu premiarea celor mai frumoase costume naționale femeiești (5 premii); sara concert. Luni, 11 septembrie a. m. a doua ședință (disertant dl P. Drăgălina); banchet; sara petrecere cu dans. Marți, 12 eventual mercuri, 13 septembrie escursiuni la Orșova, Adakale, Cazan, Turnu-Severin. La petrecerea populară vor participa țărani din întreg Banarul și vor începe jocurile cu „Hora”. Pentru premiarea costumelor va fi un juriu compus din dame. La concert s'au oferit mai mulți artiști și artiste române, precum și mai multe coruri.

Despărțămintele Asociațiunii. *Despărțământul Hida-Huedin* va ține adunarea sa generală în Hida la 12 august sub presiul dlui Ioan Pop, notar dl dr. Andrei Pop. — *Despărțământul Dej* este convocat de cătră dl dr. Teodor Mihali, la adunare constituantă în Deș la 14 august n. — *Despărțământul Oradea-mare* a hotărît să înființeze o bibliotecă populară în Oradea-mare. — *Despărțământul Beinș* înființează două agenturi; una la Sombășag-Rogoz și alta la Vascoți și două biblioteci ambulante. — *Despărțământul Panciova* a înființat o agentură și o bibliotecă în Alibunari.

Reuniunea femeilor române din Abrud. Eseriere de concurs. Pentru ocuparea postului de a 2-a învățătoare la școala Reuniunii femeilor române din Abrud, prin aceasta se eserie concurs cu terminul de 20 august an. e. st. n. pe lângă salariu anual de 600 coroane solvite în rate lunare anticipative, evartir liber în edificiul școalei și lemne pentru încăld. Cererile provădute cu extras de botez, document de evalidațiune eventual și cu atestat despre purtarea

oficiului de până acum, sînt de a se înainta subscrisiei prezidente. De la Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-sat și giur. Abrud, la 5 august 1900. *Anna Filip*, prezidentă. *Alexandru Ciura*, secretar.

Intrunire culturală românească oprită. Aflăm cu cea mai mare indignațiune, că adunarea generală a despărțământului Sătmar al Asociațiunii, convocată pe 2 august în comuna Sanislău în Sătmar, a fost oprită; asemenea s'a oprit și concertul pregătit pentru acea ocaziune. Publicul adunat în număr mare s'a împrăsciat foarte consternat.

Căsătoria regelui Serbiei. Regele Alexandru al Serbiei, despre care s'a scris de multe ori, că vrea să se însoare, în săptămâna trecută a surprins lumea anunțând că ia în căsătorie pe dna Draga Mașin, fostă damă de onoare a reginei Natalia, veduva unui inginer, cu mult mai bătrână decât el. Degiaba a fost toate opunerile, tinerul rege s'a cununat cu a-leasa inimei sale în duminica trecută la Belgrad.

Românii și Maghiarii la Paris. Într'o ședință din săptămâna trecută a congresului internațional de istorie, ce s'a ținut la Paris, dl A. Xenopol profesor universitar la Iași, a ținut o admirabilă conferință, l'hypothèse dans l'histoire, (hipotesa în istorie) susținând continuitatea românilor în Dacia Traiană. Imediat s'au ridicat doi istoriografi, unguri, ovrei de origine, anume Lánézy Gyula și Darvai Móricz, care timp de două ore au căutat să dovedească, că românii

nu sînt de origine română, ci o adunătură de bulgari, greci, țigani, etc. După această discuție toți congresiștii au felicitat pe dl A. Xenopol, iar pe istoriograful unguri i-au ignorat în mod ostentativ.

Petreceri de vară. *La Mociu*, cu ocaziunea adunării generale a despărțământului Asociațiunii, în 12 august n. se va aranja o petrecere de vară în otelul „Central”, venitul curat e destinat în favorul despărțământului. Președintele comitetului aranjator e dl Ioan Moldovan. — *La Turda* tinerimea română va aranja în 12 august n. petrecere de vară în sala otelului Central, în folosul bibliotecii populare a despărțământului Asociațiunii.

Un nou sat românesc în delta Dunărei. În cursul acestei săptămâni va avea loc, în mod solemn, inaugurarea noului sat românesc „Floriile” la mila II a brațului Sulinei, adică cu o milă mai la vale de satul „Carmen-Sylva”. Acesta este al noulea sat înființat în delta Dunărei, județul Tulcea, de către dl prefect Ioan Nenitescu.

Au murit: *Ducele de Saxa-Coburg și Gotha*, tatăl principesei Maria a României, al doilea fiu al reginei Victoria, la 1 august, în etate de 56 ani; — *Sora lui Eminescu*, dna Aglaia Garais, soție de căpitan inf. la Cernăuți în 30 iulie n.; repozata a fost măritată întîiu cu profesorul Ioan Droglî, care înse a decedat. — *Elena Barbu* n. *Greco*, soția dlui Patriciu Barbu, avocat în Reghin, la 4 august, în etate de 51 ani.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

PRIMARIA COMUNEI BUCURESCI

Direcțiunea Comptabilității

SITUATIUNEA

Veniturilor comunale la 30 iunie 1900 comparativ cu acelea din perioada corespunzătoare a anului 1898—1899

Capitolul	NATURA VENITURILOR	Evaluarea bugetară anuală 1899—1900	INCASĂRI		DIFERINȚE	
			1899—1900	1898—1899	Plus	Minus
I. Venituri ordinare						
1	Venituri directe	1438300	184627 90	212797 47		28169 57
2	„ indirecte (accise)	8045400	1711046 25	1984130 50		243086 25
3	„ din bunuri comunale	659500	251959 10	270890 90		18931 80
4	„ „ servicii comunale	1336500	374148 —	414620 63		40472 63
5	Subvențiuni	561252	104400 —	74828 —	29572 —	
6	Contribuțiuni pentru drumuri	1650000	220787 80	227818 35		7030 55
II. Venituri extra-ordinare						
7	Venit. cu destinațiune specială	160161 50	27381 80	52015 05		24633 25
8	Diferite venituri	105000 —	20758 46	14942 80	5815 66	
9	Din excedentul exerc. 1893-1899	568951 79	568951 79	— —	568951 79	
10	Subvenț. din fondurile Luce Oraș	96000 —				
—	Rămășițe din exerciții închise	— —	14596 70	13466 95	1129 75	
	Total	14621065 29	3478657 80	3235512 65	605469 20	362324 05

Se certifică

Plus lei 243.145.15

p. Director C. Demetrescu.

p. Șeful biroului scriptelor Catzian.